

A 1814/kultur

Fremlagt av Den sosialdemokratiske gruppen
Behandles i Utvalget for kunnskap og kultur i Norden

**Medlemsforslag
om styrkelse av de nordiske mediers kompetanse på undersøkende
journalistikk****Forslag**

Den sosialdemokratiske gruppen foreslår at

Nordisk råd rekommanderer Nordisk ministerråd

å Senter for Undersøkende journalistikk ved Universitetet i Bergen etableres som et Nordisk senter for undersøkende journalistikk, som i samarbeid med institusjoner i andre nordiske land som Nordisk Journalistcenter i Århus (NJC) og journalistprogrammet ved Gøteborgs kan tilby Regionale workshops i reportasjeledelse av undersøkende journalistiske prosjekter, hospitering og Masterprogram i undersøkende journalistikk

Bakgrunn

Media er avgjørende for velfungerende demokratier. Media former vår oppfatning av virkeligheten, de gir rom for ytring og debatt, de setter den politiske dagsorden og overvåker de som har makt i samfunnet og de som styrer.

En av de fremste styrkene i Norden, i en tid der demokratiet og ytringsfriheten i enkelte land er under press, er at vi har høy grad av tillit, sterke og etablerte demokratiske institusjoner, høy grad av pressefrihet og en tradisjon for at staten tar ansvar for å legge til rette for den offentlige samtalen.

I kampen mot digitale ekkokammer, store globale aktører som i stadig større grad legger premissene for den offentlige debatten og en fragmentert offentlighet, er det viktig å opprettholde et mangfold av medier og styrke den undersøkende og graven- de journalistikken. Den ressurskrevende samfunnsviktige journalistikken er avgjørende for informasjon om kritikkverdige forhold i samfunnet. Tidens største dokumentlekkasje, Panama Papers i 2016 var et resultat på internasjonalt samarbeid mellom et hundretalls medieorganisasjoner. Det er store forskjeller mellom nyhetsmedia når det gjelder muligheten til å prioritere ressurskrevende journalistikk.

Det mest etterspurte, og den minst utviklede kompetansen i nordiske redaksjoner er reportasjeledelse av undersøkende prosjekter. Det er mange dyktige journalister, men deres nyhets- og reportasjeledere har i stor grad kompetansen knyttet til den

daglige publiseringen av nyheter. Graveprosjekt krever et visst sett av virkemidler og kompetanse, som skiller seg fra den daglige nyhetsjobbingen. Det er hovedsakelig kun de store mediahus som i dag har kompetanse og ressurser til å drive gravejournalistikk

Senter for undersøkende journalistikk, SUJO, ved Universitetet i Bergen er det første i sitt slag i Norden. Senteret kombinerer utdanning av gravejournalister (masterprogram) med å yte konkret hjelp til undersøkende prosjekter i særlig lokal- og regionalmedier.

Siden oppstarten høsten 2018 har SUJO hjulpet fram publiseringen av ti større undersøkende prosjekter i Norge. Og det første kullet av uteksaminerte masterstudenter (4) vil i løpet av sommeren ha publisert sine graveprosjekter (masterprosjekter) i store norske mediehus.

SUJO har et godt samarbeid med Nordisk Journalistcenter i Århus (NJC) og journalistprogrammet ved Gøteborgs Universitet. Nils Hanson, mangeårig leder av SVTs «Oppdrag Granskning», er i dag æresdoktor ved Gøteborgs Universitet. Han er også den mest sentrale fagpersonen i Europa for utvikling av kompetanse innen ledelse av undersøkende journalistikk. I løpet av 2019 vil SUJO bli medlem av Global Investigative Journalism Network (GIJN), det største internasjonale nettverket av institusjoner som bedriver undersøkende journalistikk.

De tre nordiske nr. to byene: Århus, Gøteborg og Bergen har tradisjon for samarbeid. SUJO kan i nært samarbeid med NJC og journalistprogrammet ved Gøteborgs Universitet tilby regionale workshops i hele Norden.

Helsingfors den 2. september 2019

Anders Kronborg (S)

Annette Lind (S)

Erkki Tuomioja (sd)

Eveliina Heinäluoma (sd)

Gunilla Carlsson (S)

Heidi Viljanen (sd)

Henrik Møller (S)

Ilmari Nurminen (sd)

Ingalill Olsen (A)

Jorodd Asphjell (A)

Kasper Roug (S)

Lars Mejern Larsson (S)

Martin Kolberg (A)

Nina Sandberg (A)

Per-Arne Håkansson (S)

Pyry Niemi (S)

Ruth Grung (A)

Stein Erik Lauvås (A)

Thomas Jensen (S)

Tony Wikström (ÅSD)

Åsa Karlsson (S)